

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 19268
Tarih : 30.07.2026

10/4456

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Hakkâri ilimiz Depin mevkiinde faaliyet gösteren Hakkâri İl Özel İdaresine ait asfalt üretim tesisinde filtreleme sisteminin bulunmadığı ve tesisten atmosfere kontrolsüz şekilde yayılan yoğun toz ile partikül emisyonlarının çevre ve halk sağlığını olumsuz etkilediği yönündeki iddialar ciddi kaygılara neden olmaktadır. Hakkâri'nin doğal yaşam alanları, biyolojik çeşitliliği, tarım arazileri ve su kaynakları üzerinde telafisi güç zararlar doğurabilecek bu durumun tüm yönleriyle araştırılması; çevresel tahribatın boyutunun bilimsel yöntemlerle ortaya konulması, ilgili kamu kurumlarının denetim ve sorumluluklarının incelenmesi, ihmali bulunan kişi ve kurumların tespit edilmesi, tesiste çevre mevzuatına uygun filtreleme sisteminin ivedilikle kurulmasının sağlanması ve benzer çevre ihlallerinin önlenmesine yönelik kalıcı tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve bu hususta Anayasa'nın 98'inci İktüzüğün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Öznur Bârtin

Hakkâri Milletvekili

GEREKÇE

Hakkâri ilimiz Depin mevkiinde faaliyet gösteren Hakkâri İl Özel İdaresine ait asfalt üretim tesisinde etkin bir filtreleme sisteminin bulunmadığı, bu nedenle üretim sürecinde ortaya çıkan yoğun toz, duman ve partikül emisyonlarının atmosfere kontrolsüz biçimde yayıldığı yönündeki iddialar kamuoyunda ciddi kaygılara neden olmuştur. Yurttaşlar tarafından paylaşılan ve tarafımıza iletilen bilgi ve görüntüler, tesisten yayılan yoğun emisyonların çevredeki yaşam alanlarını, bitki örtüsünü, tarım arazilerini ve hava kalitesini olumsuz etkilediğini ortaya koymaktadır.

Hakkâri; yüksek dağ ekosistemleri, endemik bitki türleri, zengin biyolojik çeşitliliği, su kaynakları ve yaban yaşamıyla Türkiye'nin en önemli doğal alanlarından biridir. Böylesine hassas bir coğrafyada kamu eliyle yürütülen faaliyetlerin çevresel etkilerinin bilimsel ölçütlere göre denetlenmesi ve doğaya zarar vermeyecek şekilde yürütülmesi kamusal bir sorumluluktur. Asfalt üretim tesislerinden atmosfere yayılan PM10 ve PM2.5 gibi partikül maddelerin uzun süreli maruziyet halinde solunum yolu hastalıkları başta olmak üzere birçok sağlık sorununa neden olduğu bilimsel çalışmalarla ortaya konulmuştur. Bunun yanında kontrolsüz emisyonlar, toprağın verimliliğini azaltmakta, su varlıklarını kirletmekte, biyolojik çeşitliliği olumsuz etkilemekte ve ekolojik denge üzerinde kalıcı tahribat yaratmaktadır.

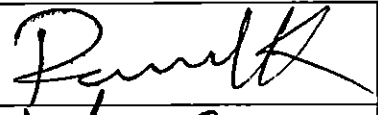
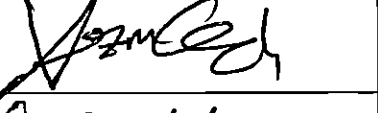
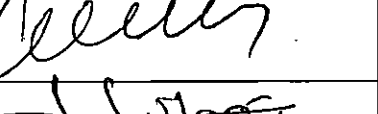
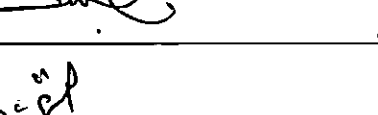
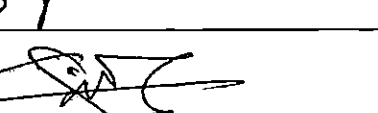
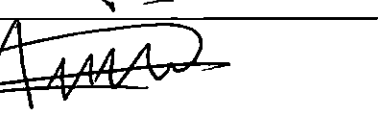
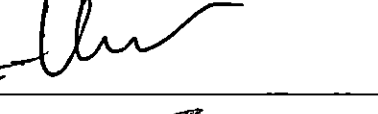
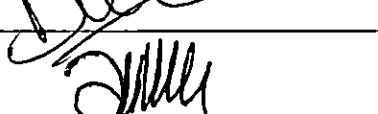
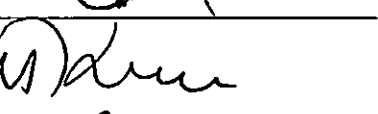
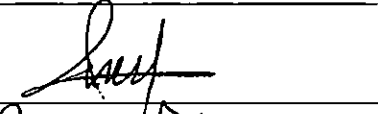
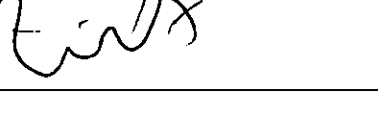
Anayasa'nın 56'ncı maddesi herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkını güvence altına almakta; çevrenin korunmasını ve kirlenmesinin önlenmesini devletin temel görevleri arasında saymaktadır. 2872 sayılı Çevre Kanunu ile Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği ve ilgili çevre mevzuatı da kirlenmenin kaynağında önlenmesini, emisyonların sınır değerler içerisinde tutulmasını ve gerekli teknik önlemlerin alınmasını zorunlu kılmaktadır. Kamu kurumlarının bu yükümlülüklerden muaf tutulması hukuken mümkün değildir.

Öte yandan Hakkâri'de uzun süredir halkın demokratik iradesi yerine merkezi idarenin atadığı kayyım yönetimi altında kentin altyapı, üstyapı, ulaşım ve çevre hizmetlerine ilişkin sorunların giderek derinleştiği yönündeki eleştiriler kamuoyuna yansımaktadır. Yurttaşlar bir yandan demokratik temsil haklarının fiilen ortadan kaldırılmasının sonuçlarını yaşarken, diğer yandan en temel kamusal hizmetlere erişimde ciddi mağduriyetlerle karşı karşıya bırakılmaktadır. Halkın iradesinin yok sayılmasıyla başlayan bu anlayışın, kamusal hizmetlerin yetersizliği nedeniyle adeta bir hizmet gaspına dönüşmesi kabul edilemez.

İl Özel İdaresinin asli görevleri arasında kırsal altyapının geliştirilmesi, köy yollarının iyileştirilmesi, çevrenin korunması ve yurttaşların yaşam kalitesinin yükseltilmesi yer almaktadır. Buna rağmen kamu kaynaklarıyla işletilen bir tesisin çevreyi kirlettiği yönündeki iddialar, kamu yönetiminin çevreyi koruma yükümlülüğüyle açık biçimde çelişmektedir. Doğa yalnızca ekonomik faaliyetlerin yürütüldüğü bir alan değil; bütün canlıların ortak yaşam alanıdır. Kamu politikalarının ekolojik dengeyi, halk sağlığını ve gelecek kuşakların yaşam hakkını esas alması hukuk devleti ve kamu yararı ilkesinin gereğidir.

Bur-nedenle Hakkâri İl Özel İdaresine ait söz konusu asfalt üretim tesisinde çevre mevzuatına uygun filtreleme sisteminin ivedilikle kurulması, çevresel etkilerin bağımsız ve bilimsel yöntemlerle incelenmesi, oluşan zararın kapsamlı biçimde tespit edilmesi, ihmali veya kusuru bulunan sorumlular hakkında gerekli idari ve hukuki işlemlerin başlatılması ve Hakkâri'nin doğal yaşamını, ekolojik varlıklarını ve yurttaşların sağlıklı çevrede yaşama hakkını güvence altına alacak tüm tedbirlerin gecikmeksizin hayata geçirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Hakkâri'nin doğal yaşam alanları, biyolojik çeşitliliği, tarım arazileri ve su kaynakları üzerinde telafisi güç zararlar doğurabilecek bu durumun tüm yönleriyle araştırılması; çevresel tahribatın boyutunun bilimsel yöntemlerle ortaya konulması amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

1	PERİHAN KOCA DOĞAN	MERSİN	
2	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
3	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
4	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
5	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
6	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
7	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
8	CELAL FIRAT	İSTANBUL	
9	SİNAN ÇİFTYÜREK	VAN	
10	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
11	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
12	YILMAZ HUN	IĞDIR	
13	NEJLA DEMİR	AĞRI	
14	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
15	ALİ BOZAN	MERSİN	
16	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
17	GÜLDEREN VARLI	VAN	
18	MEHMET KAMAÇ	DİYARBAKIR	
19	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	